

Rapport

Datum: 21 november 2007
Rapportnummer: 2007/267

Klacht

Ten aanzien van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi

1. Verzoeker klaagt over de afhandeling door de Belastingdienst/Utrecht-Gooi van zijn klacht van 10 oktober 2005. Verzoeker klaagt er met name over dat:

de klacht onvoldoende accuraat en voortvarend is afgehandeld. Verzoeker wijst er op dat niet alle tijdens de hoorzitting toegezegde stukken met de brief van 17 maart 2006, waarmee de klacht door de Belastingdienst werd afgehandeld, zijn meegezonden;

onvoldoende is gedaan om de schade die het gevolg was van het buiten zijn aanwezigheid binnentreden van zijn woning en het executeren van de inboedel, te beperken;

geen serieus aanbod tot schadevergoeding is gedaan en vragen daaromtrent niet zijn beantwoord;

hem niet persoonlijk excuses zijn aangeboden voor de plaatsgevonden hebbende gang van zaken.

2. Verzoeker klaagt voorts over de behandelingsduur van het verzoek om teruggaaf vermogensbelasting 1998. Verzoeker wijst er op dat een snellere afhandeling de noodzaak tot dwanginvordering van de aanslag inkomstenbelasting 2001 had kunnen voorkomen.

Ten aanzien van het Regionaal politiekorps Utrecht

1. Verzoeker klaagt over de wijze waarop de hulpofficieren van justitie, die aanwezig waren bij het binnentreden buiten zijn aanwezigheid op 14 maart en 18 april 2005 van zijn woning door de deurwaarder van de Belastingdienst, invulling hebben gegeven aan de ter zake op hen rustende verantwoordelijkheid om te voorkomen dat een woning te lichtvaardig buiten aanwezigheid van de bewoner wordt binnentreden.

2. Verzoeker klaagt voorts over de naar zijn oordeel onzorgvuldige wijze van behandelen van en reageren op zijn klacht van 7 maart 2006.

Beoordeling

A. TEN AANZIEN VAN DE BELASTINGDIENST

I. Algemeen

1. Met dagtekening 2 maart 2004 is aan verzoeker een aanslag inkomstenbelasting 2001 opgelegd.

Tegen de aanslag heeft verzoeker tijdig bezwaar aangetekend en daarbij tevens om uitstel van betaling verzocht. De Belastingdienst heeft op 20 oktober 2004 uitspraak gedaan op het bezwaarschrift. Daarna resteerde een belastingsschuld van € 1.895.

2. In de periode vanaf oktober 2004 en de eerste helft van 2005 was verzoeker als gevolg van ziekte lange tijd niet aanwezig op zijn woonadres.

3. Blijkens de ingediende aangifte inkomstenbelasting 2001 had verzoeker op 31 december 2001 een bedrag aan bank-, giro- of spaartegoeden van € 52.662 en bezat hij aandelen en/of obligaties tot een waarde van € 199.954. Tussen partijen staat niet vast wanneer deze aangifte voor het eerst door verzoeker bij de Belastingdienst is ingediend.

4. Na aanmaning heeft de Belastingdienst op 14 maart 2005 executoriaal beslag gelegd op de inboedel die aanwezig was in verzoekers woning. De deurwaarder van de Belastingdienst is daartoe op genoemde datum, buiten aanwezigheid van verzoeker en vergezeld door een hulpofficier van justitie, verzoekers woning binnentreden. De deurwaarder verschaftte zich toegang met de hulp van een slotenmaker. Van het binnentreden is door de deurwaarder een verslag opgemaakt. Dit verslag vermeldde de naam van de politieambtenaar die de deurwaarder vergezeldde. Deze politieambtenaar had de kwalificatie van hulpofficier van justitie.

5. Op 18 april 2005 is de inboedel van verzoekers woning executoriaal verkocht door de deurwaarder van de Belastingdienst. De deurwaarder heeft zich daartoe opnieuw buiten aanwezigheid van verzoeker en in aanwezigheid van een hulpofficier van justitie toegang verschaft tot diens woning. De door de deurwaarder opgemaakte akte van betekening vermeldde de naam van de aanwezige politieambtenaar. De genoemde ambtenaar had de kwalificatie van hulpofficier van justitie. De inboedel is verkocht voor een bedrag van € 1.051 aan de rijksbieder. De woning is zo goed als leeg achtergelaten. De inhoud van kasten en ander meubilair was op de grond achter gelaten.

6. Op 21 juli 2005 bracht mr. F.J. Haffmans, kunst- en antiekhandelaar te Utrecht, een taxatierapport uit van een deel van de verkochte zaken. De taxatie vond plaats aan de hand van foto's en aanvullende mondelinge informatie van verzoeker. De getaxeerde (vervangings-)waarde bedroeg € 16.600.

7. Op 24 augustus 2005 ontving verzoeker een teruggaaf vermogensbelasting 1998 tot een bedrag van € 1.753 inclusief rente. Deze teruggaaf was het gevolg van een daartoe in januari 2002 ingediend verzoek. De behandeling van het verzoek was door de Belastingdienst aangehouden in afwachting van een rechterlijke uitspraak. Deze uitspraak werd in laatste instantie gedaan op 18 mei 2004. Op 9 juni 2004 liet de Belastingdienst verzoeker weten het verzoek te zullen afhandelen.

8. Op 10 oktober 2005 diende verzoekers gemachtigde een klacht in bij de Belastingdienst over het optreden van de deurwaarder en het feit dat een onbewoonbare woning was achtergelaten. Hij diende tevens een eis tot schadevergoeding in bij de Belastingdienst.

Verzoeker klaagde er over dat de Belastingdienst in strijd met de zorgvuldigheid had gehandeld door niet eerst contact op te nemen met verzoeker en de gegevens uit het aangiftebiljet te raadplegen alvorens beslag te leggen op de inboedel van de woning en deze te executeren.

Voorts achtte verzoeker de executie van de inboedel een disproportionele maatregel in relatie tot het bedrag van de openstaande belastingschuld, zeker als daarbij rekening was gehouden met het lopende verzoek om teruggaaf van de vermogensbelasting 1998.

Verzoeker stelde voorts dat de Belastingdienst onzorgvuldig had gehandeld door niet te onderkennen dat de inboedel deels bestond uit antieke meubelen.

Verzoeker eiste een schadevergoeding ter grootte van het getaxeerde bedrag van € 16.600, alsmede € 15.000 voor de verkochte, niet getaxeerde zaken, € 4.600 voor rechtsbijstand, € 7.500 voor immateriële schade en een niet nader vastgesteld bedrag voor overige schade en kosten.

9. Op 30 november 2005 zond de Belastingdienst verzoeker een conceptverslag van de op 29 november 2005 gehouden hoorzitting naar aanleiding van verzoekers klacht. Bij deze hoorzitting was namens de Belastingdienst aanwezig de heer M. In het verslag is opgenomen dat verzoeker heeft gevraagd om toezending van het proces-verbaal van verkoop, een lijst met de opbrengst, een akte van binnentreding, een mandaatverklaring van de hulpofficieren die bij het binnentreden aanwezig waren en een explicitering van de gemaakte kosten. Volgens het verslag zou de heer M. zorgen voor toezending. Tevens werd toegezegd dat met de klacht meegezonden foto's aan verzoeker zouden worden geretourneerd.

10. Op 9 december 2005 zond de Belastingdienst verzoeker een taxatierapport van de verkochte zaken, opgemaakt door Daatselaar en Godhelp Taxatie BV. Het taxatierapport vermeldde dat het ging om een taxatie aan de hand van foto's en op basis van de onderhandse verkoopwaarde. De taxatie kwam uit op een bedrag van € 2.130 en een sluitpost voor diverse kleine objecten tot een bedrag van € 170.

De Belastingdienst gaf aan bereid te zijn tot een schadevergoeding van in totaal € 2.500 voor de verkochte zaken. Voorts verklaarde de Belastingdienst zich bereid de door verzoeker aan te tonen kosten voor rechtsbijstand te vergoeden. De Belastingdienst gaf aan geen redenen te zien voor vergoeding van immateriële schade, omdat niet was voldaan aan de voorwaarden die het Burgerlijk Wetboek daarvoor stelt.

11. Verzoekers gemachtigde reageerde in een brief van 26 januari 2006 op het toegezonden conceptverslag. In de brief gaf zij onder meer aan dat zij nog niet beschikte over de (bewijs)stukken inzake de rechtmatigheid van het binnentreden. Voorts memoreerde de gemachtigde onder meer dat verzoeker tijdens het hoorgesprek blijk had gegeven van twijfel over de onafhankelijkheid van de heer M. gezien diens directe relatie met de deurwaarders van de Belastingdienst.

In de brief reageerde de gemachtigde ook op het toegezonden taxatierapport. Zij schreef het volgende:

"...Opgemerkt wordt hier slechts dat:

het niet de betrokken inboedel beschrijft;

eigenaar noch getuigen zijnerzijds zijn benaderd voor het geven van informatie en/of aanwezig te zijn;

de waarde is bepaald naar onderhandse verkoopwaarde en niet naar de vervangingswaarde;

uit het 'rapport' blijkt niet welke foto's zijn getoond ten behoeve van de waardebepaling;

de ondertekenaar niet is te duiden.

Het moge duidelijk zijn dat het vorenoverwogene er toe leidt dat het door u aangedragen A4-tje van Daatselaar & Godhelp Taxatie BV van 2 december 2005 slechts voor kennisgeving wordt aangenomen. Bepalend was, is en blijft de taxatie van Mr. F.J. Haffmans..."

12. De Belastingdienst reageerde op de klacht van verzoeker in een brief van 17 maart 2006. De Belastingdienst schreef onder meer het volgende:

"...Op 10 oktober 2005 heeft u namens (verzoeker; No.) een klacht ingediend. Sindsdien zijn de volgende acties ondernomen. Op 29 november 2005 bent u samen met cliënt hier op kantoor geweest om de klacht mondeling toe te lichten. Voorafgaande aan dit gesprek heb ik u op 23 november 2005 een voorlopig verslag van bevindingen doen toekomen. Op 30 november heb ik u een concept hoorverslag doen toekomen.

Op 6 december 2005 heb ik met u en cliënt een bezoek gebracht aan de woning X.laan Y te B. Op 9 december 2005 heb ik u het taxatierapport van Daatselaar en Godhelp doen toekomen, en heb ik u aangeboden om de schade tot een bedrag van € 2.500 + kosten van rechtsbijstand te vergoeden. Op 26 januari 2006 heeft u een reactie gegeven op bovenstaande stukken.

(...)

Behandeling van de grieven uit de brief van 10 oktober 2005

a. Er is in strijd met de zorgvuldigheid gehandeld door niet voor de openbare verkoop het aangiftebiljet IB/PH 2001 te raadplegen en telefonisch contact met uw cliënt op te nemen.

De deurwaarder was en is niet bekend met het feitelijk woonadres van cliënt. Het telefoonnummer van cliënt is niet te vinden in de CD-foongids, maar is wel bekend bij het inlichtingnummer KPN (118). Ook op het aangiftebiljet IB/PH 2001 was inderdaad het telefoonnummer te vinden.

Hoewel er in algemene zin geen sprake is van een onderzoeksplicht van de deurwaarder, heeft de deurwaarder wel geprobeerd om in contact te komen met cliënt:

Op 18 februari 2005 heeft de deurwaarder genoteerd op het dwangbevel "Geen reactie b.s. (belastingsschuldige; No.) Volgens bureausnummer 18: BS komt af en toe de post halen, verblijft bij vriendin, onbekend waar!"

Het uittreksel uit de Gemeentelijke Basisadministratie leverde op 11 maart 2005 geen nieuwe informatie op.

Bij de beslaglegging op 14 maart 2005 zag de deurwaarder de telefoon staan met daarop het telefoonnummer. Hij heeft toen dat telefoonnummer gebeld, hoorde dat er werd doorgeschakeld, maar dat er niet werd opgenomen. De deurwaarder kan zich niet herinneren dat er een voice-mail was ingeschakeld.

Op de dag voor de verkoop heeft de deurwaarder nog gesproken met de buurvrouw, die ook niets meer kon vertellen dan dat ze belastingsschuldige al heel lang niet meer had gezien.

Uit de historie blijkt dat cliënt op het adres X.laan Y te B. na het aanslagbiljet (dagtekening 2 maart 2004) in totaal 5 schriftelijke stukken heeft ontvangen voordat er beslag werd gelegd op de inboedel (14 maart 2005). Cliënt heeft echter op geen enkel moment voorafgaande aan de openbare verkoop gereageerd op deze schriftelijke stukken, noch op de beslaglegging. Het is voorstelbaar dat cliënt vanwege ziekte niet direct kan reageren op brieven en beslagexploiten van de belastingdienst. Maar nu er meer dan een jaar was verstreken voordat de openbare verkoop plaats vond, is mijn conclusie dat cliënt ernstig tekort geschoten is in de eigen verantwoordelijkheid.

Naar mijn oordeel heeft de Belastingdienst voldoende pogingen ondernomen om in contact te komen met belastingsschuldige. Naar mijn oordeel heeft de deurwaarder niet in strijd met de zorgvuldigheid gehandeld door het aangiftebiljet niet te raadplegen.

b. in combinatie met d.

Er is in strijd met de zorgvuldigheid en de proportionaliteit gehandeld door het aangiftebiljet IB/PH 2001 niet te raadplegen alvorens tot executie over te gaan. Dit klemt te meer daar de gevraagde teruggaaf vermogensbelasting 1998 niet is verleend, terwijl daar wel recht op bestond en de inspecteur ook op de hoogte was van dat verzoek.

Wat betreft de zorgvuldigheid heb ik vastgesteld dat bij de beslaglegging en de openbare verkoop alle wettelijk vereiste formaliteiten in acht zijn genomen. Bij de verkoop zijn 4 externe kopers aanwezig geweest.

Inderdaad was een beslaglegging op de bankrekening van cliënt minder belastend geweest. In het hoorgesprek heb ik daarom ook benadrukt dat het mij spijt dat de verkoop heeft plaatsgevonden, omdat het optreden van de deurwaarder niet in overeenstemming was met het proportionaliteitsbeginsel. Op dit punt bied ik u daarom mijn excuses aan voor de openbare verkoop.

Naar aanleiding van de contra-expertise van 9 december 2005 heb ik u om die reden een schadevergoeding van € 2500 + de kosten van rechtsbijstaand aangeboden, waarop u niet bent ingegaan.

Teruggaaf VB 1998

Wat betreft de behandeling van het verzoek tot toepassing van artikel 14 lid 5 Wet VB het volgende. Op 18 mei 2004 deed het Hof de uitspraak na verwijzing. Op 9 juni 2004 kondigde de inspecteur aan dat het verzoek zal worden afgewerkt. De teruggaaf VB 1998 is uiteindelijk pas op 15 augustus 2005 vastgesteld. Belastingsschuldige heeft geen verzoek tot uitstel van betaling gedaan voor de aanslag IB/PH 2001 vanwege de verwachte teruggaaf VB 1998. De Leidraad Invordering (artikel 25 paragraaf 3) geeft belastingsschuldige de mogelijkheid om uitstel van betaling te verzoeken vanwege een te verwachten teruggaaf. Dit uitstel van betaling wordt niet automatisch verleend, zodat belastingsschuldige ervoor kan kiezen om de invorderingsrente te beperken door geen uitstel van betaling aan te vragen.

Nu cliënt geen verzoek tot verrekening van de teruggaaf VB 1998 heeft gedaan, kan het naar mijn oordeel de ontvanger niet aangerekend worden dat hij de invordering van de aanslag IB/PH 2001 heeft voortgezet.

c. De deurwaarder heeft verzuimd de op hem rustende onderzoeksplicht na te komen, gezien de sterk verwaarloosde tuin en de hopen post.

Zoals ik onder punt a heb uitgelegd, hebben de deurwaarder en de invorderaar naar mijn oordeel voldoende pogingen gedaan om met cliënt in contact te komen. Cliënt heeft ook een eigen verantwoordelijkheid in deze, maar hij heeft vanaf de dagtekening van de aanslag tot en met de openbare verkoop 18.04.05 geen enkele poging ondernomen om de aanslag te betalen, uitstel van betaling te vragen of de openbare verkoop te vermijden.

e. Het met grote vertraging afwerken van het verzoek om teruggaaf is in strijd met de voortvarendheid en de administratieve nauwkeurigheid

Hoewel niet ontkend kan worden dat het verzoek tot teruggaaf VB 1998 gedurende lange periode in behandeling is geweest, kan niet gezegd worden dat er sprake is van een buitensporig lange behandelduur. Cliënt heeft een rentevergoeding ontvangen van € 261 over het tijdvak van de dag na de laatste vervaldag tot de dagtekening van de verminderingsbeschikking.

f. deurwaarder heeft in strijd met de zorgvuldigheid gehandeld door niet te onderkennen dat de kavel bestond uit antieke meubelen.

Op basis van de foto's kwam antiquair Hafmans tot een taxatie van € 16.600 + € 15.000 voor de overige goederen. Op mijn verzoek hebben de heren Daatselaar en Godhelp een contra-expertise verricht op basis van dezelfde informatie, de foto's. Zij komen uit op een aanzienlijk lagere onderhandse verkoopwaarde, te weten € 2300. De conclusie van Daatselaar en Godhelp is dat de deurwaarder zijn werk goed heeft gedaan, rekening houdend met de altijd lagere executiewaarde. Over de zaken waarvan geen foto aanwezig is, konden zij geen oordeel vellen. De deurwaarder heeft naar mijn oordeel op dit onderdeel niet in strijd met de zorgvuldigheid gehandeld.

(...)

Wat betreft mijn onafhankelijkheid heb ik opgemerkt dat ik tevoren niet op de hoogte was van deze zaak. De autorisatie voor de openbare verkoop is ook niet door mij verleend. Mijn belang ligt bij een zorgvuldig en rechtmatig optreden van de invorderaars en deurwaarders. Terzijde wil ik wel opmerken dat ik deze zaak op het werkoverleg al uitvoerig heb besproken, om herhaling te voorkomen.

(...)

U geeft aan dat de behandelduur van de klacht te lang is, en dat u geen bericht heeft ontvangen van de overschrijding van de aangekondigde streeftermijn van 6 weken. Inderdaad heeft u van mij geen schriftelijke aankondiging van de overschrijding ontvangen. De termijn van 6 weken is geen fatale termijn, maar een streeftermijn. Daarnaast wordt deze termijn geschorst met de weken die u heeft gebruikt om te reageren op de stukken. Op 04.11.05 heb ik voor het eerst contact met u gezocht, wat heeft geleid tot een afspraak voor het horen op 29.11.05. Toen was de termijn van 6 weken al verstreken. Voor zover ik weet is deze datum in goed overleg vastgesteld en kan er in deze geen verwijt aan de belastingdienst worden gemaakt.

Bij het horen heb ik u ook uitgelegd welke stappen ik verder zal nemen (hoorverslag, taxatie) en dat het zorgvuldig afdoen van de klacht prioriteit heeft boven het snel afdoen van de klacht. Op 09.12.05 heb ik u het taxatierapport toegestuurd met een aanbod voor

schadevergoeding, waarop u ruim anderhalve maand later heeft gereageerd.

(...)

Tijdens het bezoek aan de woning verklaarde u dat Daatselaar en Godhelp in Utrecht bekend staan als fatsoenlijke taxateurs. De wettelijke bescherming is inderdaad ontvallen aan de beëdigd taxateur. Maar deze taxateurs zijn wel, in tegenstelling tot de heer Hafmans, ingeschreven als RegisterTaxateur in het register van de Federatie TMV (Taxateurs Makelaars Veilinghouders in Roerende Zaken). Daartoe hebben zij een examen van vakbekwaamheid afgelegd, waarin zij hun deskundigheid hebben aangetoond. Zonodig zullen zij onder ede voor de rechter instaan voor hun taxatie. Ik heb een paar keer aan cliënt gevraagd of er naast de foto's nog andere informatie beschikbaar is voor taxatie, maar geen nadere stukken ontvangen.

De volgende stukken vind u in de bijlage:

nota sleutelsmid beslaglegging

nota sleutelsmid executie, ten onrechte niet in rekening gebracht

nota Utrechts Nieuwsblad

lijst met verkoopopbrengst

Proces-verbaal van verkoop

verslag van binnentreding van 14.03.05, betekend

verslag van binnentreding van 18.04.05

akte van betekening van verslag van binnentreding van 18.04.05

hernieuwd bevel tot betaling van 11.02.05

exploit van beslag roerende zaken van 14.03.05

een kopie van de interne klachtenregeling van de Belastingdienst/ Utrecht-Gooi..."

13. Met een brief van 23 maart 2006 zond de Belastingdienst verzoekers gemachtigde een verklaring van de districtschef van de politie Utrecht waarin deze verklaarde dat de politieambtenaren die volgens de Belastingdienst bij het binnentreden aanwezig waren geweest op de betrokken data hulpofficier van justitie waren.

II. Ten aanzien van de behandeling van verzoekers klacht door de Belastingdienst/Utrecht-Gooi

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt in de eerste plaats over de behandeling van zijn klacht van 10 oktober 2005 door de Belastingdienst. Hij vindt dat de klacht onvoldoende accuraat en onvoldoende voortvarend is afgehandeld. Verzoeker klaagt er ook over dat niet alle tijdens de hoorzitting toegezegde stukken aan hem zijn toegezonden.

2. De Belastingdienst heeft op 30 januari 2007 op verzoekers klacht gereageerd. De Belastingdienst verwijst in zijn reactie op dit onderdeel van verzoekers klacht naar hetgeen ten aanzien van de behandelingsduur van de klacht is opgemerkt in de brief van 17 maart 2006 (opgenomen onder Algemeen, bij 11). Ten aanzien van het toezenden van de stukken verwijst de Belastingdienst naar de lijst van meegezonden stukken bij de brief van 17 maart 2006.

Beoordeling

3. Voorafgaand overweegt de Nationale ombudsman ten aanzien van het binnentreden van verzoekers woning en de gehouden openbare verkoop van de inboedel het volgende.

Vooropgesteld dient te worden dat het binnentreden door een bestuursorgaan zoals de Belastingdienst van een woning waarvan de bewoner (kennelijk langdurig) afwezig is en het beslag leggen op de inventaris, voor de bewoner een buitengewoon ingrijpende gebeurtenis is. Dit geldt in versterkte mate voor het executoriaal verkopen van de in beslag genomen inventaris buiten aanwezigheid van de eigenaar/bewoner, vooral als deze van de (voorgenomen) verkoop kennelijk niet op de hoogte is.

Uiteraard mogen deze maatregelen slechts worden toegepast indien is voldaan aan alle formele vereisten die de wet daarvoor stelt. Maar ook dan mag de ontvanger van de Belastingdienst tot toepassing pas overgaan indien daarvoor een zeer dringende reden aanwezig is, en met inachtneming van de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Dit betekent dat voorafgaand aan het daadwerkelijk binnentreden van een woning waarvan de bewoner (langdurig) afwezig is en het verkopen van de inboedel een zorgvuldige afweging dient plaats te vinden waarbij tenminste de ontvanger van de regionale eenheid betrokken is. Een dergelijk overleg is ook voorgeschreven in de ministeriële regeling van 25 juni 1999 (zie Achtergrond, onder 2.). Indien de belastingschuld slechts een relatief geringe som bedraagt of wanneer andere, minder belastende verhaalsmogelijkheden aanwezig lijken te zijn, dient in beginsel van het binnentreden en van de verkoping te worden afgezien.

4. Hetgeen door verzoeker naar voren is gebracht, is onvoldoende om aan te nemen dat niet aan de formele vereisten voor het binnentreden van zijn woning is voldaan. Met name is er geen reden om aan te nemen dat de deurwaarder van de Belastingdienst bij het binnentreden van verzoekers woning niet steeds was vergezeld door een hulpofficier van justitie. Zowel het verslag van binnentreden op 14 maart 2005 als dat van het binnentreden

op 18 april 2005 vermelden de naam van de politieambtenaar die daarbij aanwezig was. Beide politieambtenaren hadden de kwalificatie van hulpofficier van justitie.

5. In het geval van verzoeker was er echter geen zeer dringende reden die het binnentreden buiten diens aanwezigheid rechtvaardigde. Daarvoor is allereerst van belang dat de openstaande belastingschuld van verzoeker slechts een gering bedrag betrof. Alleen al deze omstandigheid had de Belastingdienst er, alvorens verzoekers woning binnen te gaan terwijl verzoeker kennelijk langdurig afwezig was, toe moeten brengen zorgvuldig na te gaan of andere, minder belastende verhaalsmogelijkheden aanwezig waren. Raadpleging van de aanwezige aangiftebiljetten had dan geleerd dat de bestaande banksaldi ruimschoots voldoende verhaal boden. Ook had de Belastingdienst moeten nagaan of de mogelijkheid van verrekening openstond of vermoedelijk binnenkort zou komen open te staan. Dan zou zijn gebleken dat er een verzoek tot teruggaaf van de vermogensbelasting over 1998 was gedaan, waarmee de openstaande belastingschuld wellicht zou kunnen worden verrekend en had de afweging gemaakt kunnen worden of de acute en zeer vergaande invorderingsmaatregelen zoals thans genomen, noodzakelijk waren. Daarbij is niet van belang dat verzoeker, zoals de Belastingdienst opmerkt, met het oog op de te verwachten teruggaaf vermogensbelasting geen uitstel van betaling had verzocht voor de openstaande belastingschuld.

Voorts had van de Belastingdienst verwacht mogen worden dat hij meer pogingen had ondernomen dan thans om met verzoeker in contact te komen alvorens tot de genomen invorderingsmaatregelen over te gaan. Telefonisch contact met verzoeker had naar mag worden aangenomen de noodzaak voor de openbare verkoop geheel kunnen wegnemen. De enkelvoudige poging tot telefonisch contact zoals op de dag van de beslaglegging, na het binnentreden in verzoekers woning zonder succes door de deurwaarder ondernomen, kan onder de omstandigheden van het geval geenszins als voldoende worden aangemerkt.

6. Voor de beoordeling van de wijze waarop de Belastingdienst heeft gereageerd op verzoekers klacht betekent dit het volgende.

Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen.

Het vereiste van correcte bejegening impliceert dat een bestuursorgaan in zijn uitingen jegens burgers doet blijken van een juist begrip van hun situatie als gevolg van het optreden van het bestuursorgaan.

7. De gevolgen van de genomen invorderingsmaatregelen waren voor verzoeker ernstig. Bij het eerste bezoek aan zijn adres na de genomen invorderingsmaatregelen trof hij, voor hem onverwacht, een geheel leeggehaald huis aan waaruit alles van enige waarde was verwijderd.

Uit de reactie van 17 maart 2006 van de Belastingdienst op verzoekers klacht blijkt onvoldoende dat de Belastingdienst zich bewust is geweest van de zeer ingrijpende gevolgen voor verzoeker van zijn optreden. Het uitspreken van spijt dat de verkoop heeft plaatsgevonden omdat het proportionaliteitsbeginsel is geschonden, was onder deze omstandigheden verre van toereikend. Van de Belastingdienst had verwacht mogen worden dat hij in de brief van 17 maart 2006 meer inlevingsvermogen had getoond en dat hij onomwonden had uitgesproken dat de Belastingdienst een onjuiste of onvolledige afweging heeft gemaakt en dat de getroffen invorderingsmaatregelen onder de omstandigheden van het geval niet genomen hadden mogen worden. Door dit na te laten heeft de Belastingdienst gehandeld in strijd met het vereiste van een correcte bejegening.

Daaraan doet niet af dat de Belastingdienst eerder, tijdens het hoorgesprek op 29 november 2005, mondeling al had aangegeven van de gang van zaken te zijn geschrokken.

Ook overigens is kritiek mogelijk op de wijze waarop de Belastingdienst op verzoekers klacht heeft gereageerd. Zo stelt de Belastingdienst in zijn brief van 17 maart 2005 zonder enige toelichting te hebben vastgesteld dat alle wettelijke formaliteiten in acht zijn genomen. Van de Belastingdienst had verwacht mogen worden dat hij had aangegeven op welke feiten deze vaststelling berustte.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

8. Ten aanzien van de voortvarendheid waarmee de klacht van verzoeker door de Belastingdienst is behandeld, overweegt de Nationale ombudsman voorts het volgende.

Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

De klacht is niet afgehandeld binnen de termijn van zes weken die de Algemene wet bestuursrecht stelt. Ook op dit punt treft de Belastingdienst een verwijt. De Belastingdienst heeft pas op 4 november 2005, dat is ruim drie weken na ontvangst medio oktober 2005 van de klacht, contact gezocht met verzoeker om deze uit te nodigen voor een hoorgesprek. Voorts heeft de Belastingdienst na ontvangst van de brief van 26 januari 2006 pas op 17 maart 2006, dat is na ruim zeven weken, schriftelijk op de klacht gereageerd. Ook door het gebrek aan voortvarendheid bij de behandeling van de klacht heeft de Belastingdienst blijk gegeven onvoldoende doordringen te zijn geweest van de ernstige gevolgen van zijn optreden voor verzoeker. De Belastingdienst heeft gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is in zoverre evenmin behoorlijk.

9. Ten aanzien van het toezenden van stukken overweegt de Nationale ombudsman het volgende.

De blijkens het verslag van 30 november 2005 tijdens de hoorzitting toegezegde stukken heeft de Belastingdienst meegezonden met de brief van 17 maart 2006. Dit geldt echter niet ten aanzien van de eveneens tijdens de hoorzitting toegezegde mandaatverklaring van de hulpofficieren die bij het binnentreden aanwezig waren. Op 23 maart 2006 heeft de Belastingdienst verzoekers gemachtigde daarvan alsnog voorzien.

Op dit punt kan niet worden geoordeeld dat de Belastingdienst tekort is geschoten.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

10. De Belastingdienst heeft evenwel gehandeld in strijd met de dienstbaarheid die op grond van het vereiste van een correcte bejegening van hem mocht worden verwacht door niet aan verzoeker de foto's te sturen waarvan tijdens de hoorzitting is toegezegd dat deze aan verzoeker zouden worden geretourneerd.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het beperken van de schade

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er voorts over dat de Belastingdienst op geen enkele wijze heeft geprobeerd de schade die het gevolg was van de openbare verkoping voor hem te beperken. De Belastingdienst heeft, aldus verzoeker, hoewel zijn gemachtigde daarom naar haar zeggen had verzocht, niet meegewerkt aan de mogelijkheid tot terugkoop van de inboedel.

2. In zijn reactie van 30 januari 2007 op verzoekers klacht merkt de Belastingdienst op dat hem niet is gebleken dat een verzoek tot terugkoop is gedaan. Voorts merkt de Belastingdienst op dat de openbare verkoop heeft plaatsgevonden op 18 april 2005 en dat de inboedelgoederen, die alle zijn gekocht door de rijksbieder, direct daarna zijn afgevoerd naar de Dienst Domeinen. Nu de klacht over de openbare verkoping pas door de Belastingdienst is ontvangen op 10 oktober 2005, was het naar de mening van de Belastingdienst niet goed meer te doen de inboedelgoederen te traceren en eventueel terug te kopen.

Beoordeling

3. De Nationale ombudsman overweegt ten aanzien van dit klachtonderdeel het volgende.

Het vereiste van adequate organisatorische voorzieningen houdt in dat bestuursorganen hun administratieve beheer en organisatorisch functioneren inrichten op een wijze die behoorlijke dienstverlening aan burgers verzekert.

4. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is niet gebleken van een door of namens verzoeker gedaan verzoek om de inboedelgoederen terug te kopen. Ook de Belastingdienst stelt dat hem van een dergelijk verzoek niet is gebleken.

De Belastingdienst stelt terecht dat de kans op succes daarvan gelet op het tijdsverloop ook erg gering zou zijn geweest. De Belastingdienst is in zoverre dan ook in zijn optreden jegens verzoeker niet in gebreke geweest.

Ook kan niet worden gezegd dat de Belastingdienst heeft gehandeld in strijd met enig vereiste van behoorlijkheid door niet eigener beweging over te gaan tot een poging de verkochte inboedelgoederen te achterhalen. Daarbij is van belang dat de openbare verkoping weliswaar moet worden aangemerkt als een buitenproportionele handeling van de Belastingdienst, maar dat deze in de zin van de wet niet als onrechtmatig kan worden aangemerkt.

De onderzochte gedraging op dit punt is behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het aanbod tot schadevergoeding

Bevindingen

1. Tevens klaagt verzoeker er over dat hem door de Belastingdienst geen serieus aanbod tot schadevergoeding is gedaan. Verzoeker klaagt er ook over dat zijn vragen over de taxatie die op 2 december 2005 in opdracht van de Belastingdienst is uitgebracht door Daatselaar & Godhelp Taxatie BV niet zijn beantwoord.

2. De Belastingdienst wijst er in zijn reactie van 30 januari 2007 op verzoekers klacht op dat de taxatie is uitgebracht door een erkend taxateur. De Belastingdienst verwacht voorts dat afstemming moeilijk zal zijn omdat de namens verzoeker uitgebrachte taxatie een aanmerkelijk hoger bedrag vermeldt.

Beoordeling

3. De Nationale ombudsman overweegt ten aanzien van dit onderdeel van verzoekers klacht het volgende.

Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

4. De Belastingdienst heeft zich bereid verklaard verzoeker een vergoeding te betalen voor de schade die hij heeft geleden als gevolg van de verkoop van de inboedel van zijn woning. Zowel verzoeker als de Belastingdienst hebben een taxatie laten uitbrengen van de waarde van (een deel van) de betrokken inboedel. De taxatie namens verzoeker kwam

uit op een bedrag van € 16.600, getaxeerd naar de vervangingswaarde. De taxatie namens de Belastingdienst kwam uit op een bedrag van € 2.130 plus € 170, in totaal derhalve € 2.300.

5. Alleen al het verschil tussen de beide getaxeerde waardes maakt dat de Belastingdienst niet zonder nadere motivering kon vasthouden aan de in eigen opdracht opgestelde taxatie. Dit klemt te meer nu uit het rapport van de namens de Belastingdienst uitgebrachte taxatie slechts in beperkte mate blijkt op welke informatie deze is gebaseerd. Voorts mocht van de Belastingdienst verwacht worden dat hij bij het vaststellen van een schadevergoeding gemotiveerd zou aangeven van welke grondslag hij meende te moeten uitgaan, de vervangingswaarde of de onderhandse verkoopwaarde.

6. De Belastingdienst heeft gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste door zonder meer en zonder verzoekers vragen te beantwoorden uit te gaan van de namens hem uitgebrachte taxatie en voorbij te gaan aan de namens verzoeker uitgebrachte taxatie. De omstandigheid dat de taxateur van de Belastingdienst staat ingeschreven als RegisterTaxateur vormt daarvoor onvoldoende rechtvaardiging, zeker nu niet is gebleken dat de door verzoeker ingeschakelde taxateur minder gekwalificeerd of minder deskundig zou zijn.

Het hiervoor overwogene vormt aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

De onderzochte gedraging op dit punt is niet behoorlijk.

V. Ten aanzien van het aanbieden van excuses

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er over dat hem door de Belastingdienst niet persoonlijk excuses zijn aangeboden. In de brief van 17 maart 2005 van de Belastingdienst worden slechts excuses aangeboden voor het schenden van het proportionaliteitsbeginsel. Deze brief was gericht aan verzoekers gemachtigde.

2. De Belastingdienst stelt zich op het standpunt dat weliswaar zijn optreden in deze aangelegenheid niet de schoonheidsprijs verdiende, maar dat de Belastingdienst ook niet alle schuld op zich hoeft te nemen. De Belastingdienst acht het dan ook moeilijk te beoordelen wat er zou moeten staan in een excuusbrief aan verzoeker.

Beoordeling

3. Het vereiste van een correcte bejegening impliceert eveneens dat fouten door een bestuursorgaan ruitelijk worden toegegeven en dat daarvoor verontschuldigen worden aangeboden.

4. Zoals hierboven, bij II. onder 5. is overwogen, heeft de Belastingdienst bij de beslissing om buiten verzoekers aanwezigheid diens woning binnen te gaan en de inboedel openbaar te verkopen een ernstige inschattingsfout gemaakt met voor verzoeker ingrijpende gevolgen.

Onder deze omstandigheden past het de Belastingdienst om zonder enige terughoudendheid excuses aan te bieden aan verzoeker persoonlijk. In een dergelijke excuusbrief had de Belastingdienst er blijk van kunnen geven zich bewust te zijn van de ingrijpende gevolgen die het (onnodige) binnentreden in verzoekers woning voor hem heeft gehad. De Belastingdienst had daarbij zijn begrip kunnen uitspreken voor de gevoelens die verzoeker moet hebben gehad toen hij na een lange tijd van afwezigheid zijn woning aantrof in de staat waarin deze na de verkoop verkeerde: geheel leeggehaald en de overgebleven persoonlijke bezittingen verspreid over de vloer.

Door dit onvoldoende te doen en zich te beperken tot een juridisch geformuleerd excuus voor de schending van het proportionaliteitsbeginsel, heeft de Belastingdienst ook op dit punt het vereiste van een correcte bejegening geschonden. Dit punt geeft eveneens aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

De onderzochte gedraging op dit punt is niet behoorlijk.

VI. Ten aanzien van de behandelingsduur van het verzoek om teruggaaf vermogensbelasting

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt over de behandelingsduur van het door hem in januari 2002 ingediende verzoek om een teruggaaf vermogensbelasting 1998. Verzoeker merkt op dat de Belastingdienst op 9 juni 2004 heeft toegezegd het verzoek te zullen afhandelen, maar dat de daadwerkelijke teruggaaf pas werd verleend op 24 augustus 2005. Verzoeker wijst er op dat een snellere afhandeling van het verzoek het nemen van invorderingsmaatregelen voor de aanslag inkomstenbelasting 2001 overbodig had gemaakt.

2. De Belastingdienst stelt zich op het standpunt dat het verzoek om teruggaaf vermogensbelasting inderdaad te lang heeft geduurd. De Belastingdienst merkt op dat de vertraging mede is veroorzaakt door een interne verhuizing. De Belastingdienst stelt voorts dat verzoeker uitstel van betaling had kunnen vragen voor de aanslag inkomstenbelasting 2001 waardoor de genomen invorderingsmaatregelen achterwege gebleven zouden zijn.

Beoordeling

3. Het verzoek om teruggaaf is door verzoeker ingediend in januari 2002. De Belastingdienst heeft het verzoek in eerste instantie aangehouden in afwachting van een rechterlijke uitspraak welke werd gedaan op 18 mei 2004. Noch verzoeker noch de Belastingdienst gaan in de overgelegde stukken in op de beslissing het verzoek aan te houden in afwachting van de rechterlijke uitspraak. De Nationale ombudsman leidt daaruit af dat de redelijkheid van deze beslissing tussen partijen niet in het geding is.

De Belastingdienst heeft echter onvoldoende voortvarend gehandeld door het verzoek na het bekend worden van de rechterlijke uitspraak van 18 mei 2004 en na de toezegging van 9 juni 2004, pas op 24 augustus 2005, dat wil zeggen met een vertraging van ruim een jaar, af te handelen. Verzoeker merkt terecht op dat een tijdige afhandeling na 18 mei 2004 de noodzaak tot het nemen van invorderingsmaatregelen voor de aanslag inkomstenbelasting 2001 had kunnen wegnemen. Daaraan doet niet af dat verzoeker dat wellicht ook had kunnen bereiken door uitstel van betaling te vragen voor de aanslag inkomstenbelasting 2001.

De onderzochte gedraging op dit punt is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi, is

gegrond ten aanzien van:

de wijze van reageren op verzoekers klacht en het aanbieden van excuses, alsmede het niet retourneren van de toegezegde foto's wegens schending van het vereiste van een correcte bejegening;

de bij de afhandeling van de klacht en bij het verzoek om teruggaaf vermogensbelasting betrouwbare voortvarendheid wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;

het aanbod tot vergoeding van de schade wegens schending van het motiveringsvereiste;

niet gegrond ten aanzien van:

het toezenden van stukken;

het beperken van de schade.

AANBEVELING

De minister van Financiën wordt in overweging gegeven te bevorderen dat:

de Belastingdienst het bedrag van de te vergoeden schade opnieuw vaststelt met inachtneming van hetgeen is overwogen onder IV. 5. en 6 en daartoe met verzoeker aan tafel gaat zitten.

de Belastingdienst alsnog excuses aanbiedt aan verzoeker persoonlijk met inachtneming van het overwogene onder V. 4.

Bij brief van 10 maart 2008 deelde de staatssecretaris van Financiën de Nationale ombudsman mee de aanbeveling integraal op te volgen.

B. TEN AANZIEN VAN HET REGIONAAL POLITIEKORPS UTRECHT

I. Algemeen

1. In een brief van 7 maart 2006 wendde verzoeker zich met een klacht tot de beheerder van het regionaal politiekorps Utrecht. Hij informeerde de korpsbeheerder er over dat de Belastingdienst op 14 maart 2005 tijdens zijn (langdurige) afwezigheid zijn woning was binnengetrepen om ter zake van een belastingschuld beslag te leggen op de inboedel en dat de Belastingdienst op 18 april 2005 opnieuw tijdens zijn afwezigheid zijn woning was binnengegaan en de vrijwel volledige inventaris executoriaal had verkocht. Hij noemde de namen van de politieambtenaren die volgens de Belastingdienst bij het binnentreden aanwezig waren geweest en formuleerde de volgende vragen en klachten:

"...Ten aanzien van het politieapparaat dan wel de politieambtenaren voornoemd komen thans de volgende vragen c.q. klachten op.

Waren de voornoemde als politieambtenaren aangeduide personen daadwerkelijk en voltijds aanwezig gedurende de genoemde tijdvakken en zo ja wat hebben zij waargenomen.

Waren zij rechtsgeldig gemandateerd en qualificeerden zij zich als hulp-officier van justitie.

Op welke wijze en door wie hebben zij zich op beide data toegang verschaft dan wel doen verschaffen. Indien dit is geschied met behulp van een sleutelsmid, wie was deze sleutelsmid en wat kan hij verklaren.

Wie waren de kopers en wat is door hen voor welk bedrag gekocht, (art. 447 Rv.) In welke relatie staan de kopers tot de politie c.q. politiefunctionarissen en belastingambtenaren.

Naar mijn oordeel dienen politie functionarissen niet slechts op afroep aanwezig te zijn maar een eigenstandig oordeel te vormen t.a.v. de vraag of het onderhavige belang hun optreden rechtvaardigt. Wat was dan die afweging.

Hoe verantwoordt de politie dat wat zich heeft toegedragen binnen wet- en regelgeving waaronder grondrechten en algemene beginselen van behoorlijk bestuur zoals ook nader

uitgewerkt in de Ombudsprudentie alsmede algemeen aanvaarde fatsoensnormen.

Past dat wat zich heeft toegedragen binnen het normen en waardenpatroon en de professionaliteit van de politie in het algemeen en het onderhavige korps in het bijzonder. Ik memoreer de lijfspreuk van de politie. Ik memoreer 'Alles wat de politie doet en onderneemt is gericht op bescherming van de burger.' (Bron: www.politie.nl/utrecht/klachten/default.asp).

10. Het behoeft geen betoog dat er aanzienlijke materiële en immateriële schade is aangericht.

Er is sprake van aanzienlijke gevolgschade en kosten van bijstand met bijkomende kosten.

Ik stel de politie aansprakelijk voor deze bovengenoemde schade nader op te maken bij staat.

11. Ik verzoek in het kader van de klachtenbehandeling te worden gehoord.

Bij de behandeling van deze klacht zullen Benning & Partners en mogelijk anderen betrokken zijn.

U wordt verzocht correspondentie en contact te laten lopen via Benning & Partners te Soesterberg.

Desgevraagd ontvangt u visuele documentatie van de plaats delict alsmede afschrift van kavellijsten, taxatierapport en andere stukken voor zover relevant.

Desgewenst kan de plaats delict worden aanschouwd. Het zij hier herhaald, de situatie is onaangeroerd..."

2. De korpsbeheerder reageerde in een brief van 18 april 2006 met het volgende;

"...De klachtonderzoeker (...) heeft de klacht in onderzoek genomen en hieruit is gebleken, dat het optreden op 14 maart 2005 heeft plaatsgevonden onder de verantwoordelijkheid van de Belastingdienst. Aangezien uw cliënt tegen de inbeslagname bezwaar kan indienen bij de Belastingdienst, beroep kan aantekenen bij de bestuursrechter dan wel aangifte kan doen van strafbare feiten, is de klacht gericht tegen de Politie Utrecht niet ontvankelijk..."

3. In een brief 27 april 2006 schreef de klachtonderzoeker van de politie nog het volgende:

"... De assistentie aan deurwaarders door de politie wordt verricht krachtens het wetboek van Burgelijke rechtsvordering (art. 444, 444a, 556, 557).

Direct nadat de hulpofficier van justitie er zorg voor heeft gedragen dat de deurwaarder volledige toegang heeft gekregen, is de taak van de hulpofficier van justitie beëindigd.

Voor zover mogelijk zal ik de klachtpunten onder B. pagina 3 van de klachtbrief beantwoorden.

De hulpofficier van justitie F. kan zich niet meer herinneren of hij bij de beslaglegging op 14 maart 2005 aanwezig is geweest. Gelet op de inhoud van demutatie in het Bedrijfs Processen Systeem van de politie is de hulpofficier van justitie, mevrouw C. aanwezig geweest bij het binnentreden door de deurwaarder van de woning van uw cliënt op 18 april 2005 en heeft zij kennelijk voor het einde van de verkoop de woning weer verlaten. Mevrouw C. is thans niet meer werkzaam bij de politie Utrecht. U heeft kennis genomen van de inhoud van betreffende mutatie;

Zowel de heer F. als mevrouw C. waren op 14 maart en 18 april 2005 gecertificeerd hulpofficier van justitie;

De deurwaarder heeft zich toegang verschaft, niet de politie. Dit gebeurt meestal door een sleutelsmid. De naam van de sleutelsmid is bij de politie niet bekend;

Onbekend;

Politie vormt zich alleen een oordeel over de rechtmatigheid van binnentreden door de deurwaarder (bescheiden waaruit blijkt dat deurwaarder rechtens handelt);

Zie onder E.;

Zie onder E..."

4. In een brief van 25 april 2007 liet de korpsbeheerder in reactie op verzoekers klacht aan de Nationale ombudsman het volgende weten:

"... Binnen het district Binnensticht is de maandag de aangewezen dag waarop de deurwaarders een beroep kunnen doen op een hulpofficier. De deurwaarders maken ongeveer 1 à 2 weken voordat er een optreden is bij de wijksecretariaten van het district Binnensticht bekend waar eventuele inbeslagnames en uitzettingen plaats vinden. De deurwaarders zorgen voor de sleutelspecialist en indien nodig zorgen zij voor mensen, die de woningen kunnen ontruimen. Tevens wordt door de deurwaarder het vervoer en de opslag van goederen geregeld. Het vergezellen van de deurwaarder wordt binnen Binnensticht in principe gedaan door de gebiedsverantwoordelijke wijkchef, die tevens hulpofficier van justitie is. Op de bewuste dag van de inbeslagname of ontruiming belt de deurwaarder pas, wanneer hij de woning niet binnen kan treden omdat er niemand thuis is of wanneer er niet open gedaan wordt. De hulpofficier van justitie gaat vervolgens naar het opgegeven adres en controleert het vonnis en vergezelt de deurwaarder bij het binnentreden. Afhankelijk van de situatie blijft de hulpofficier van justitie tot de zaak is ontruimd of de inbeslagname is gedaan. Zeer gebruikelijk is dat de hulpofficier samen met de deurwaarder in de woning blijft bij het leggen van beslag, aangezien dit over het

algemeen kort duurt. Afspraak is dat na het binnentreden de deurwaarder de benodigde processen-verbaal verzorgt van het binnentreden en dat de vergezellende hulpofficier een korte mutatie maakt in het bedrijfsprocessensysteem.

Gemiddeld zijn er 8 a 10 optredens van de deurwaarders op de maandagen binnen het district Binnensticht..."

II. Ten aanzien van optreden van de hulpofficieren van justitie

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt over de wijze waarop de hulpofficieren van justitie invulling hebben gegeven aan hun taak bij het binnentreden van de woning door de deurwaarder van de Belastingdienst ter gelegenheid van de beslaglegging en de openbare verkoping. Verzoeker betwijfelt of de hulpofficieren wel aanwezig waren gedurende de gehele tijd dat de Belastingdienst in zijn woning bezig was. Hij merkt op dat de hulpofficieren niet hebben voorkomen dat een ravage in zijn woning is aangericht. Hij stelt zich op het standpunt dat de hulpofficieren zich een eigen oordeel dienden te vormen over de vraag of het optreden ten aanzien van verzoeker werd gerechtvaardigd door het daarmee gediende belang.

2. In reactie op de klacht van verzoeker liet de korpsbeheerder in haar brief van 25 april 2007 het volgende weten. De korpsbeheerder gaf daarbij tevens antwoord op een aantal door de Nationale ombudsman gestelde vragen:

"...Klachtaspect A:

Verzoeker klaagt over de wijze waarop de hulpofficieren van justitie die aanwezig waren hij het buiten zijn aanwezigheid binnentreden van zijn woning op 14 maart en 18 april 2005 door de deurwaarder van de belastingdienst invulling hebben gegeven aan de ter zake op hen rustende verantwoordelijkheid om te voorkomen dat een woning te lichtvaardig buiten de aanwezigheid van de bewoner wordt binnengetreden.

Hoe ver reikt naar uw oordeel de verantwoordelijkheid van een (hulp)officier van justitie om te voorkomen dat een woning lichtvaardig wordt binnengetreden en dat het vereiste van proportionaliteit wordt geschonden?

De verantwoordelijkheid van een hulpofficier van justitie bij het vergezellen van een deurwaarder bij het betreden van een woning is als volgt te omschrijven:

De hulpofficier van justitie vergewist zich ervan, dat er een gerechtelijke bevel is afgegeven, waarin de toestemming tot het binnentreden in de woning is geregeld;

De hulpofficier overlegt met de deurwaarder hoe er binnengetreden wordt. Binnen de regio Utrecht wordt er door de deurwaarders altijd met een sleutelspecialist gewerkt, om de

schade bij het betreden van de woning te beperken;

De hulpofficier van justitie overlegt met de deurwaarder of er andere mogelijkheden zijn om eventueel een binnentreden te voorkomen, zonder uiteraard de rechtelijke uitspraak te betwisten. Een voorbeeld hiervan is:

Op de oprit van de woning staat een auto en deze staat op naam van de betreffende bewoner, waar binnentreden moeten worden. De waarde van de auto is voldoende, zodat de deurwaarder niet de woning hoeft te betreden.

Bestaat op dit punt instructie en zo ja, hoe luidt deze?

Op het landelijk politie kennisnet wordt er uitleg gegeven over het vergezellen van een deurwaarder. Dit betreft geen instructie, maar een uitleg met verwijzing naar de betreffende artikelen in het Burgerlijk Wetboek en bevoegdheden van de deurwaarder. Er bestaat derhalve geen specifieke instructie in de regio Utrecht.

Binnen de regiopolitie Utrecht zijn wel afspraken gemaakt over de werkwijze zoals: het regelen van een sleutelspecialist, op welke dagen is er in een district een hulpofficier van justitie aanwezig voor het vergezellen van een deurwaarder en het indien nodig regelen van transport en opslag voor goederen door de deurwaarder.

Hebben de betrokken hulpofficieren van justitie naar uw oordeel in dit geval een juiste invulling gegeven aan de op hen berustende verantwoordelijkheid.

In dit specifieke geval heeft de deurwaarder van de Belastingdienst de assistentie ingeroepen van de dienstdoende hulpofficier van justitie op 14 maart 2005 en 18 april 2005. In beide gevallen waren er geen bewoners aanwezig.

Op 14 maart is van het vergezellen van de deurwaarder, in tegenstelling tot hetgeen gebruikelijk is, door de dienstdoende hulpofficier van justitie geen mutatie gemaakt in het Bedrijf Processensysteem met betrekking tot het vergezellen en het binnentreden in de woning.

Nadere informatie is over 14 maart 2005 helaas niet te geven, aangezien deze hulpofficier zich dit vergezellen alsmede het binnentreden feitelijk niet meer kan herinneren.

Op 18 april heeft de dienstdoende hulpofficier van justitie de deurwaarder van de Belastingdienst vergezeld bij het binnentreden. Na het betreden van de woning in afwezigheid van de bewoners heeft de hulpofficier van justitie samen met de deurwaarder de woning doorgelopen en de lijst van de te verkopen goederen nagelopen, waarna de koop begon. Met de deurwaarder werd vervolgens afgesproken, dat de deurwaarder de wijkchef De Bilt telefonisch zou informeren wanneer hij de woning zou verlaten. Of de wijkchef daadwerkelijk is gebeld door de deurwaarder is niet meer te achterhalen.

De deurwaarder is primair verantwoordelijk voor het binnentreden van de woning, het leggen van het beslag en de administratieve afhandeling, zoals het maken van een verslag tot binnentreden met daarin de bijzonderheden die hebben plaats gevonden in de woning. In dit geval zal de deurwaarder aan de hand van zijn processen-verbaal inzicht kunnen geven in de bijzonderheden die zich hebben afgespeeld.

Naar mijn mening hebben beide hulpofficieren van justitie bij het vergezellen van de deurwaarder van de belastingdienst daadwerkelijk hun verantwoordelijkheid genomen en hieraan een juiste invulling gegeven. Administratief gezien heeft één van de hulpofficieren, in tegenstelling tot hetgeen gebruikelijk is, verzuimd dit vergezellen van de deurwaarder schriftelijk vast te leggen in het Bedrijfsprocessensysteem, hetgeen m.i. geen afbreuk doet aan de invulling die de hulpofficier aan zijn verantwoordelijkheid heeft gegeven.

Acht u in dit geval van belang dat het ging om een relatief kleine belastingschuld die eenvoudig op andere wijze verhaald had kunnen worden, bijvoorbeeld op de banksaldi die in de aangifte inkomstenbelasting waren vermeld?

De politie heeft zoals al eerder omschreven een marginale toetsing voor wat betreft het optreden van de deurwaarder. Als er een gerechtelijke uitspraak ligt, dat de deurwaarder in een woning beslag kan leggen op roerende goederen past het de hulpofficier mijns inziens niet om vervolgens zich inhoudelijk te mengen in het beleid van een deurwaarder of een optreden van de deurwaarder voor een betrekkelijke kleine schuld ter discussie te stellen.

Gelet op het bovenstaande acht ik het klachtaspect I ongegrond..."

Beoordeling

3. Een deurwaarder heeft ingevolge het bepaalde in artikel 444 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv; zie Achtergrond, onder 1) ten behoeve van de beslaglegging toegang tot elke plaats voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is. Indien de deurwaarder daartoe een woning moet binnen gaan waarvan de deuren gesloten zijn of de bewoner niet aanwezig is, moet de deurwaarder zich doen vergezellen door, voor zover hier van belang, een hulpofficier van justitie. Artikel 444 Rv bepaalt dat het openen der deuren zal plaats vinden in tegenwoordigheid van de hulpofficier van justitie voor zover dat redelijkerwijs nodig is.

4. Uit de tekst van artikel 444 Rv volgt dat de aanwezigheid van een hulpofficier van justitie is voorgeschreven om te voorkomen dat van de bevoegdheid om een woning binnen te treden buiten aanwezigheid van een bewoner (te) lichtvaardig gebruik wordt gemaakt. In de ministeriële regeling van 25 juni 1999 (zie Achtergrond, onder 2.) is omtrent de verantwoordelijkheid van de hulpofficier van justitie opgemerkt dat deze in het kader van het binnentreden een eigen verantwoordelijkheid heeft en daaraan voorafgaand een toetsing zal verrichten om te voorkomen dat een lichtvaardig gebruik wordt gemaakt van

de bij wet toegekende bevoegdheid tot binnentreden. Voorts zal de hulppofficier van justitie beoordelen of is voldaan aan de eis van proportionaliteit.

In haar reactie op de klacht wijst de korpsbeheerder er terecht op dat de deurwaarder primair verantwoordelijk is voor het binnengaan. Ten aanzien van de taak van de hulppofficier van justitie stelt zij dat de hulppofficier zich ervan dient te vergewissen dat een gerechtelijk bevel is afgegeven waarin toestemming is gegeven om de woning binnen te gaan. Ten aanzien van de vereiste proportionaliteit wijst de korpsbeheerder in dit verband op de situatie dat binnentreden kan worden voorkomen door de belastingschuld te verhalen op een voor de deur geparkeerd staande auto op naam van de belastingschuldige. Het past, aldus de korpsbeheerder, niet binnen de taak van de vergezellende hulppofficier, om zich inhoudelijk te mengen in het beleid van de deurwaarder dan wel om diens optreden ter discussie te stellen wanneer het gaat om een relatief kleine schuld.

5. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen.

Het vereiste van professionaliteit impliceert dat een bestuursorgaan deskundig en objectief dient te handelen, hetgeen onder meer betekent dat het zijn beslissingen doet steunen op voldoende en afgewogen informatie.

6. De Nationale ombudsman is van oordeel dat niet is gebleken dat de hulppofficiëren die aanwezig waren bij het binnentreden van verzoekers woning onvoldoende invulling hebben gegeven aan hun verantwoordelijkheid. Daarom kan niet worden gezegd dat zij niet hebben gehandeld in overeenstemming met het vereiste van professionaliteit.

Het gaat te ver om van de hulppofficier te verwachten dat hij de deurwaarder bevraagt naar eventuele verhaalsmogelijkheden die niet uit de voor de hulppofficier waarneembare situatie blijken, zoals een mogelijke loonvordering of beslag op banktegoeden. Een dergelijke bemoeienis zou betekenen dat de hulppofficier zich rechtstreeks zou mengen in de taak van de ontvanger van de Belastingdienst. Met het oog op zijn taak ter bewaking van de proportionaliteit mag van de hulppofficier niet meer worden verwacht dan dat hij de deurwaarder, alvorens een woning binnen te treden buiten aanwezigheid van de bewoner, attendeert op in het oog lopende alternatieve verhaalsmogelijkheden.

7. Voor de hulppofficier is, zoals kan blijken uit het voorafgaande, geen taak weggelegd op het punt van controle op de werkzaamheden van de deurwaarder bij het beslagleggen of bij de verkoping. Zo was het niet de taak van de hulppofficier om te voorkomen dat een ravage, althans een situatie die door verzoeker als zodanig werd ervaren, werd achtergelaten. Ook was het niet noodzakelijk dat de hulppofficier aanwezig bleef gedurende de volledige tijd die de werkzaamheden van de deurwaarder in beslag namen. De wijze

waarop de deurwaarder zijn werkzaamheden in de woning verricht, komt voor diens verantwoording.

De onderzochte gedraging op dit punt is behoorlijk.

III. Ten aanzien van de behandeling door de politie van verzoekers klacht

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt over de onzorgvuldige wijze waarop het Regionaal politiekorps zijn klacht van 7 maart 2006 heeft behandeld en daarop heeft gereageerd.

2. In zijn reactie op de klacht van verzoeker merkte de korpsbeheerder het volgende op:

"...Klachtaspect B:

Verzoeker klaagt voorts over de naar zijn oordeel onzorgvuldige wijze van behandelen van en reageren op zijn klacht van 7 maart 2006.

De politie heeft, behoudens de marginale toetsing, geen verantwoordelijkheid voor het optreden van de deurwaarder. In de casus blijkt op geen enkele wijze dat de hulpofficieren van justitie zich inhoudelijk hebben bemoeid met de inbeslagname of de verkoop, zodat er geen sprake is van medeaansprakelijkheid. In deze is de politie ook geen partij in het kader van zaakwaarneming. De politie treedt namelijk op uit hoofde van een overheidstaak namelijk de verplichting aanwezig te zijn bij het binnentreden in een woning door de deurwaarder op basis van artikel 444 Rechtsvordering en niet in het kader van hulpverlening. De deurwaarder is verantwoordelijk voor eventuele zaakwaarneming.

Destijds is de klacht niet ontvankelijk verklaard overeenkomstig artikel 10, lid 1 onder d van de klachtenregeling, mede omdat er bezwaar kon worden ingediend bij de Belastingdienst, beroep kon worden ingediend bij de bestuursrechter en de klacht inhoudelijk was gericht op de verantwoording van de werkzaamheden van de deurwaarder. Er is mijns inziens geen sprake van een klacht over onjuiste bejegening door de politie ten opzichte van verzoeker. Verzoeker is in dit geval door de politie terecht gewezen op de mogelijkheid zich te wenden tot de deurwaarder en de belastingdienst. In mijn afdoeningbrief van 18 april 2006 is tevens aangegeven dat, wanneer er daadwerkelijk vernielingen zijn gepleegd er aangifte kon worden gedaan van deze feiten bij de politie.

Gelet op het voorgaande acht ik klachtaspect B ongegrond..."

Beoordeling

3. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

Het motiveringsvereiste impliceert dat een bestuursorgaan zijn reactie op een klacht dient te onderbouwen met een feitelijk juiste motivering.

4. In haar brief van 18 april liet de korpsbeheerder verzoeker weten dat zijn klacht niet-ontvankelijk was omdat hem andere wegen openstonden. De korpsbeheerder noemde de mogelijkheid van bezwaar tegen de inbeslagname bij de Belastingdienst, beroep bij de bestuursrechter en aangifte van strafbare feiten bij de politie.

De reactie van de korpsbeheerder was niet in overeenstemming met het motiveringsvereiste. Verzoekers brief van 7 maart 2005 was gericht op het optreden en de verantwoordelijkheid van de aanwezige politieambtenaren in hun hoedanigheid van hulpofficier van justitie. De door de korpsbeheerder genoemde mogelijkheden van bezwaar en beroep stonden voor verzoeker niet open tegen het optreden van de hulpofficieren van justitie bij het binnentreden van verzoekers woning (en overigens ook niet tegen het optreden van de Belastingdienst of meer in het bijzonder de deurwaarder). Deze mogelijkheden konden om die reden niet leiden tot niet-ontvankelijkheid van verzoekers klacht. De korpsbeheerder is er ten onrechte van uitgegaan dat de klacht was gericht tegen de inbeslagname en de verkoping door de deurwaarder van de Belastingdienst.

5. De korpsbeheerder had verzoekers klacht moeten (doen) behandelen volgens de daarvoor gegeven wettelijke regels dan wel een geldige, op de wet gebaseerde reden moeten noemen om de klacht niet in behandeling te nemen.

De onderzochte gedraging op dit punt is niet behoorlijk.

De klacht over de onderzochte gedraging van het Regionaal politiekorps Utrecht is

niet gegrond ten aanzien van het optreden van de politieambtenaren in hun hoedanigheid van hulpofficier van justitie;

gegrond ten aanzien de behandeling van verzoekers klacht, wegens schending van het motiveringsvereiste.

Onderzoek

Op 21 augustus 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te B., ingediend door mevrouw mr. drs. G. Benning te Soesterberg, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi en een klacht over een gedraging van het regionaal politiekorps Utrecht.

Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedragingen van de minister van Financiën respectievelijk de beheerder van het regionaal politiekorps Utrecht, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Utrecht-Gooi en de beheerder van het regionaal politiekorps Utrecht verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Tevens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Verzoeker maakte van die gelegenheid gebruik.

De beheerder van het regionaal politiekorps Utrecht deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een aantal punten aan te vullen of te wijzigen.

De Belastingdienst/Utrecht-Gooi gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Het verzoekschrift met bijlagen.
2. De reactie van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi.
3. De reactie van de beheerder regionaal politiekorps Utrecht.
4. De brief van 29 oktober 2007 van verzoeker

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Artikel 444

"1. De deurwaarder heeft ter inbeslagneming toegang tot elke plaats, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is.

2. Indien de deuren gesloten zijn, of de opening daarvan geweigerd wordt, gelijk mede indien geweigerd wordt enige kamer of stuk huisraad te openen, alsmede wanneer bij niet tegenwoordigheid van de geëxecuteerde er niemand gevonden wordt om hem te vertegenwoordigen, zal de deurwaarder zich vervoegen bij de burgemeester der gemeente in wiens tegenwoordigheid de opening van de deuren en van het huisraad zal worden gedaan voor zover dat redelijkerwijs nodig is. De burgemeester kan zich doen vertegenwoordigen door een ambtenaar van politie die tevens hulpofficier van justitie is. Van de tegenwoordigheid van deze ambtenaar en van hetgeen in zijn bijzijn, uit kracht van dit en de volgende drie artikelen, is verricht, zal melding gemaakt worden in het proces-verbaal van beslag.

3. Bij het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner zijn de artikelen 10 en 11, tweede lid, van de Algemene wet op het binnentreden op het proces-verbaal van beslag van overeenkomstige toepassing. Deze artikelen gelden eveneens in het geval dat na het binnentreden geen beslag wordt gelegd."

2. Ministeriële regeling van 25 juni 1999 (nr. AFZ99/1659, Stcrt. 1999, 122)

"...Als de belastingdeurwaarder in een woning wil binnentreden om beslag te kunnen leggen, handelt hij overeenkomstig het bepaalde in de Algemene wet op het binnentreden. Dit betekent dat hij zich steeds moet legitimeren en het doel van de binnentreding moet meedelen.

Gelet op het belang van de bescherming van het huisrecht mag de belastingdeurwaarder van de bevoegdheid tot het binnentreden van woningen alleen gebruik maken voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is.

Dit betekent dat niet willekeurig of lichtvaardig gebruik mag worden gemaakt van de uitoefening van de bevoegdheid tot binnentreden. Het belang waarmee het binnentreden is gediend moet opwegen tegen de inbreuk op het huisrecht. Het invorderingsbelang dat is gediend met binnentreding door de belastingdeurwaarder in de woning van de belastingschuldige, tegen diens wil, dient telkenmale te worden afgewogen tegen het belang van bescherming van het huisrecht.

Het binnentreden zal in concreto en met het oog op het doel waartoe wordt binnengetreden redelijkerwijs nodig moeten zijn. Indien het doel ook op een andere, minder ingrijpende wijze kan worden bereikt, zoals bijvoorbeeld door het leggen van loonbeslag, moet worden afgezien van het binnentreden zonder toestemming van de bewoner.

Ook van belang is op welke wijze zal worden binnengetreden. De inbreuk op het huisrecht dient niet groter te zijn dan in het concrete geval noodzakelijk is.

Indien het binnentreden beperkt kan blijven tot enkele gedeelten van de woning, zou het in strijd zijn met de eis van de proportionaliteit indien zonder redenen alle ruimten van de woning betreden worden.

De belastingdeurwaarder zal veelal met de binnentoetredingsproblematiek worden geconfronteerd in het kader van een beslagopdracht op roerende zaken. Indien bij uitvoering van die opdracht de bewoner niet aanwezig is dan wel de belastingdeurwaarder geen toestemming van de bewoner krijgt tot binnentreden in een woning, wordt niet binnengetreten dan na overleg met de ontvanger die de beslagopdracht heeft gegeven, tenzij de belastingdeurwaarder door niet onmiddellijk binnen te treden van oordeel is dat de belangen van de Staat zullen worden geschaad.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat ook niet wordt binnengetreten als wel toestemming door de bewoner wordt verleend, maar de belastingdeurwaarder tot het oordeel komt dat binnentreden op dat moment in redelijkheid niet wenselijk is, bijvoorbeeld in het geval een huisgenoot van belastingschuldige op sterven ligt.

In het overleg met de belastingdeurwaarder over de vraag of zonder toestemming van de bewoner in een woning moet worden binnengetreten, zal de ontvanger naast de voormelde criteria ook anderszins de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht dienen te nemen. (...)

Met betrekking tot binnentredingssituaties zonder toestemming van de bewoner in andere gevallen dan in het kader van de opdracht tot beslaglegging op roerende zaken, zoals bijvoorbeeld voor een nadere inventarisatie, het wegvoeren van zaken, de voorbereiding van de verkoop, het gelegenheid geven tot bezichtiging en de verkoop zelf, dient de belastingdeurwaarder te allen tijde te overleggen met de ontvanger die met de invordering is belast. Bij het binnentreden tegen de wil van de bewoner geldt in alle gevallen onverkort artikel 444, tweede lid, Rv. Dit betekent dat de deurwaarder zich in die gevallen dient te vervoegen bij de burgemeester van de gemeente, in wiens tegenwoordigheid de opening van de deuren of van het huisraad zal worden gedaan, of bij de hulpofficier van Justitie. De belastingdeurwaarder is er tegenover de belastingschuldige verantwoordelijk voor dat de functionaris die bij de binnentreding aanwezig is, ook daartoe is bevoegd in de zin van artikel 444 Rv. De burgemeester of de hulpofficier van Justitie tot wie de belastingdeurwaarder zich wendt, heeft in het kader van het binnentreden zonder toestemming van de bewoner een eigen verantwoordelijkheid en zal voorafgaand aan het binnentreden ook een toetsing verrichten om te voorkomen dat een lichtvaardig gebruik wordt gemaakt van de bij de wet toegekende bevoegdheden tot binnentreden. Het is derhalve niet alleen de ontvanger of de belastingdeurwaarder die een afweging maakt tussen het belang waarmee het binnentreden in een concreet geval is gediend en het belang van het beschermen van het huisrecht van de bewoner. Komt de burgemeester of de hulpofficier in een specifiek geval tot het oordeel dat de bescherming van het huisrecht dient te prevaleren boven het belang dat met het binnentreden is gediend, dan wordt niet

binnengetreden. Voorts zal de burgemeester of de hulpofficier beoordelen of de wijze van uitoefening van de bevoegdheid tot binnentreden voldoet aan de eis van proportionaliteit..."